

POSTI JA LENNÄTINHALLITUKSEN
KIERTOKIRJEKOKOELMA

1940

N:o 121

Sisällys: N:o 121. Posti-, lennätin- ja puhelinlaitosten käytön väliaikaisesta valvonnasta.

N:o 121.

Kiertokirje

posti-, lennätin- ja puhelinlaitosten käytön väliaikaisesta valvonnasta.

Nojautuen tiedoitustoiminnan väliaikaisesta valvonnasta 31 päivänä toukokuuta 1940 annettuun asetukseen, jolla on kumottu tiedoitustoiminnan valvonnasta sota-aikana 5 päivänä joulukuuta 1939 annettu asetus, sekä sisäasiainministeriön kuluvan kesäkuun 10 päivänä antamaan päätökseen ensiksimainitussa asetuksessa edellytettujen ohjesääntöjen vahvistamisesta sekä sanotun asetuksen soveltamisesta, posti- ja lennätinhallitus, neuvoteltuaan lisäksi asiassa tarkastusviranomaisten kanssa, asianomaisten toimipaikkojen tiedoksi ja noudatettavaksi täten ilmoittaa seuraavaa:

Suurvaltasodan aiheuttaman ulkonaisen vaaran takia on m. m. posti-, lennätin- ja puhelinlaitosten käyttö *Suomen ja ulkomaiden* välillä alistettu toistaiseksi alempana määrättävässä laajuudessa viranomaisten tarkastettavaksi.

Tarkastuksesta huolehtii sisäasiainministeriön alaisena Helsingissä sijaitseva tarkastusvirasto sekä paikalliset tarkastustuomistot, joita on:

postilähetysten tarkastamista varten Helsingissä, Turussa, Maarianhaminassa ja Torniossa;

sähkösanomien tarkastamista varten Helsingissä, Torniossa ja Rovaniemellä; sekä

puhelintarkkailua varten Helsingissä, Turussa, Maarianhaminassa, Torniossa ja Rovaniemellä.

A. Postilähettykset.

1. Tarkastuksenalaiset tavalliset postilähettykset on toimipaikoissa suljettava eri-

koiseen kirjekimppuun tai pussiin, johon on merkitty "tarkastettavaa postia" ja sen toimipaikan nimi, jonka toimialueella tarkastustoimisto sijaitsee, sekä lähetettävä sanotun osoitteen mukaan.

2. Tarkastuksenalaiset kartoitettavat postilähettykset kartoitetaan tavallisessa järjestyksessä siihen toimipaikkaan, jonne tarkastuksenalaiset lähettykset on yllämainitun mukaisesti ohjattava.

3. Ulkomaille osoitetut ja ulkomailta saapuvat tarkastuksenalaiset *paketit* tarkastetaan tarkastusviranomaisten erikseen antamien ohjeiden mukaisesti pakettien tullikäsittelyn yhteydessä.

B. Sähkösanomat.

1. Tarkastuksenalaiset sähkösanomat ja radiosanomat ovat suunnattavat tavallisessa järjestyksessä, kuitenkin niin, että asianomaisen lennätinvirkamiehen tulee tarkoin valvoa, että ennenkuin sähkösanoma toimitetaan saajalle tai annetaan ulkomaille, se on jossakin yllämainitussa lennätintarkastustoimistossa tarkastettu.

2. Yksityisen sähkösanoman lähettäjän on merkittävä nimensä ja tarkka osoitteensa sähkösanomalomakkeeseen sekä vaadittaessa esitettävä todistus henkilöllisyydestään.

3. Sähkösanomain tarkastuksessa on valvottava, ettei sähkösanoma sisällä salakieltä ja ettei codekieltä käytä muu kuin

sellainen toiminimi tai laitos, joka on aikaisemmin saanut tai vastedes saa tarkastusvirastolta siihen luvan.

4. Tarkastuksesta on sähkösanomaan virkamerkintöihin merkittävä sana "tark", joka sähkötetään aina määräpaikkaan. Merkinnän tulee säilyä myös siinä sähkösanoman kappaleessa, joka toimitetaan saajalle. Jos tarkastusmerkintä puuttuu, ei sähkösanomaa saa antaa vastaanottajalle, vaan on siitä virkasähkösanomalla ilmoitettava siihen toimipaikkaan, jonka olisi tullut ohjata sähkösanoma tarkastustoimistoon. Virkasähkösanoman saaneen toimipaikan on annettava sähkösanoma uudelleen tämän kiertokirjeen määräysten mukaisesti.

5. Tarkastettuja sähkösanomia ulkomaille annettaessa ei virkamerkinnoissa olevaa sanaa "tark" sähkötetä edelleen valtakunnan rajojen ulkopuolelle.

6. Sähkösanomien jättäminen ja perilletoimittaminen puhelimitse on ilman tarkastusviranomaisten lupaa sallittu sellaisissa tapauksissa, joissa asianomainen sähkösanoman vastaanottava lennätinvirkamies voi olla vakuuttunut lähettäjän tai vastaanottajan henkilöllisyydestä, vaikka toimitus tapahtuu puhelimitsekin, eikä sähkösanoman sisältö anna aiheutta epäilyksiin.

C. 1. Tarkastuksesta ovat vapaat seuraavat lähetykset:

virkalähetys, jonka lähettää tai vastaanottaa

siviili-, sotilas-, kirkollinen tai kunnallinen viranomainen;

ulkomaan lähetystö tai konsulaatti; taikka yksityinen lähetys, jonka lähettää tai vastaanottaa

tasavallan presidentti;

puolustusvoimain ylipäällikkö;

hallituksen jäsen;

Helsingissä, kesäkuun 19 päivänä 1940.

eduskunnan puhemies tai varapuhemies; maaherra tai piispa;

puolustusvoimain kenraalit;

keskusviraston päällikkö;

valtioneuvoston kanslia- tai osastopäällikkö; taikka

ulkomaan lähetystön päällikkö tai muu lähetystön henkilökuntaan kuuluva, joka on merkitty diplomaattiluetteloon, tai lähetetty konsuli.

2. Edellä C. 1. kohdan mukaan tarkastuksesta vapautettu lähetys on varustettava lähettäjän allekirjoituksella tai viraston leimalla, mikä osoittaa sen olevan asianomaisen viranomaisen, viraston tai henkilön lähettämä.

3. Lähetys, joka C. 1. kohdan mukaan on vapautettu tarkastuksesta tai joka on varustettu tarkastusmerkinnällä, on välitettävä lyhintä tietä vastaanottajalle. Jos tarkastusmerkintä puuttuu tarkastuksenalaisesta lähetyksestä, ei lähetystä saa antaa vastaanottajalle, vaan on se ohjattava tarkastettavaksi.

D. Puhelimen käytön tarkastaminen.

Puhelintarkkailun alainen on muu ulkomaiden ja Suomen välisillä puhelinyhteyksillä välitettävä puhelu, paitsi sellaisen viranomaisen, viraston tai henkilön puhelu, jonka postilähetykset tai sähkösanomat ovat edellä C. 1. kohdan mukaan vapautetut tarkastuksesta.

E. Tarkastuksesta annetut määräykset eivät koske Suomen kautta välitettävää muiden maiden välistä posti-, lennätin- ja puhelinliikennettä.

Posti- ja lennätinhallituksen salaisissa kiertokirjeissä tätä ennen posti-, lennätin-, puhelin- ja radiolaitosten käytön valvonnasta annetut määräykset lakkaavat täten olemasta voimassa.

Pääjohtajan estyneenä ollessa:

Johtaja Harry Juselius.

Matti Aspjo.